

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W DOROHUSKU
ZA ROK 2023**

Spis treści

I.	ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA	4
1.	KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	7
2.	INFORMACJA FINANSOWA Z WYKORZYSTANIA BUDŻETU W 2023 ROKU	8
II.	REALIZACJA ZADAŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ	9
1.	Zasiłki stałe	12
2.	Zasiłki okresowe	12
3.	Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	13
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe	13
5.	Zasiłki celowe – zdarzenia losowe	13
6.	Schronienie	13
7.	Pobyty w domu pomocy społecznej	13
8.	Sprawienie pogrzebu	14
9.	Pomoc w formie usług opiekuńczych	14
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	14
III.	ŚWIADCZENIA RODZINNE, ALIMENTACYJNE I WYCHOWAWCZE	15
1.	Świadczenia rodzinne	15
2.	Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	16
3.	Fundusz alimentacyjny	16
4.	Działania wobec dłużników alimentacyjnych	17
IV.	POZOSTAŁE ZADANIA	18
1.	Karta Dużej Rodziny	18
2.	Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	18
3.	Ustalania prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej	18
4.	Wypłata dodatków mieszkaniowych	19
5.	Wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego obywatelom Ukrainy	19
6.	Wypłata świadczenia za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy	19
7.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami	19
8.	Podjęcie działań likwidujących bariery społeczne, wspierające inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności	19
V.	WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	20
VI.	REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W GMINIE DOROHUSK ZA ROK 2023	20
VII.	REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DOROHUSK ZA 2023 ROK	23

WSTĘP

Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Dorohusk i działa na podstawie: Uchwały Gminnej Rady Narodowej Nr X/45/1990 z dnia 5 kwietnia 1990 roku w sprawie powołania utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Ośrodek Pomocy Społecznej w Dorohusku oraz Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Dorohusk Nr XI/56/2019 z dnia 20 września 2019 r. Niniejszy dokument stanowi roczne sprawozdanie, które zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka składa radzie gminy oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dorohusku realizował w 2023 roku zadania z pomocy społecznej poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowywanie i realizację programów osłonowych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie. Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu, po uzyskaniu zgody osoby, której wsparcie ma być udzielone.

I. ZAKRES DZIAŁANIA OŚRODKA

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje zadania, w szczególności w zakresie:

1. pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.). Ośrodek wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie z uwzględnieniem podziału na następujący typ zadań:
  - a) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym,
  - b) zadania własne gminy,
  - c) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej;
2. dodatków mieszkaniowych, które są realizowane jako zadanie własne gminy zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335). Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Dorohusk Nr 14/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r.
3. świadczeń rodzinnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.). Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Dorohusk Nr 14/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r.
4. świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1300 z późn. zm.). Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Dorohusk Nr 14/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r.
5. zasiłków dla opiekunów, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.). Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Dorohusk Nr 14/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r.
6. przyznania Karty Dużej Rodziny zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2424 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz szczegółowego zakresu informacji jakie mają być zawarte we wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 99). Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Dorohusk Nr 14/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r.
7. dodatku energetycznego zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (tj. Dz. U. z 2022 r. poz.2127 z późn. zm.). Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie uchwały Nr 14/2017 Rady Gminy Dorohusk z dnia 29 grudnia 2017 r.
- 8) przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 535 z późn. zm.). Zadania w tym zakresie były realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2030, zgodnie z uchwałą Nr XXXV/197/2021 Rady Gminy Dorohusk z dnia 30 grudnia 2021 r.;
- 9) wsparcia rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.). Zadania w tym

zakresie były realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Dorohusk na lata 2023-2025, zgodnie z uchwałą Nr XXXVII/2009/2022 Rady Gminy Dorohusk z dnia 29 marca 2022 r.;

- 10) profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należących do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz.2151 z późn. zm.). Zadania w tym zakresie były realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, zgodnie z uchwałą Nr XXXVII/2009/2022 Rady Gminy Dorohusk z dnia 29 marca 2022 r.;
- 11) przeciwdziałania narkomanii zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939). Zadania te były realizowane w ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, zgodnie z uchwałą Nr XXXVII/2009/2022 Rady Gminy Dorohusk z dnia 29 marca 2022 r.;
- 12) potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.).
- 13) dodatki osłonowe zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym (t.j. Dz.U. z 2022 poz.1) . Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Dorohusk Nr 1/2022 z dnia 4 stycznia 2022 r.
- 14) świadczenia pieniężne zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz.U. z 2022r. poz.583). Ośrodek wykonuje powyższe zadanie na podstawie uchwały Nr XXXVIII/214/2022 Rady Gminy Dorohusk z dnia 21 kwietnia 2022 roku
- 15) inne zadania na podstawie uchwał rady gminy, zawartych umów i porozumień.

ZADANIA WŁASNE:

Zgodnie z Art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) dożywianie dzieci;
- 9) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 10) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 11) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po z przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego
- 12) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 13) praca socjalna
- 14) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- 15) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych
- 16) pomoc osobom w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Do zadań własnych gminy o charakterze fakultatywnym należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa

zawodowego i o szkoleniach.

ZADANIA ZLECONE:

Zgodnie z art. 18 ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w Art. 5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zgodnie z art. 176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

1. KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 ustawy o pomocy społecznej. W roku sprawozdawczym Ośrodek Pomocy Społecznej w Dorohusku zatrudniał 10 osób.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy jw. OPS zatrudnia

pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W roku 2023 zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w środowisku zamieszkania.

Tabela nr 1. Kadra pracownicza Ośrodka Pomocy Społecznej w Dorohusku

Ośrodek Pomocy Społecznej	
Kierownik	1
Główna księgowa	1
Pracownicy socjalni	3
Inspektor do świadczeń rodzinnych	1
Asystent rodziny	1
Opiekunki	3
Ogółem	10

Źródło: Opracowanie własne.

2. INFORMACJA FINANSOWA Z WYKORZYSTANIA BUDŻETU W 2023 ROKU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dorohusku w roku budżetowym 2023 na realizację zadań zleconych i własnych wydatkował łączną kwotę: **5.054.825,80 zł** z czego:

- środki z budżetu państwa: **3.108.351,22 zł**,
- środki z budżetu gminy : **1.946.474,58 zł**.

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela nr 2. Szczegółowa struktura wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej w Dorohusku

Dział	Rozdział	Rodzaj zadania	Wydatki
852		Pomoc Społeczna	
	85202	Domy Pomocy Społecznej	235.061,00
	85213	Składki zdrowotne na opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej (zasiłki stałe)	20.000,00
	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne w tym:	335.304,39
		Zasiłki okresowe- dotacja z UW	310.084,39
		Zasiłki celowe i specjalne celowe	25.220,00
	85215	Dodatki mieszkaniowe	10.457,12
	85216	Zasiłki stałe	229.159,00
	85508	Rodziny zastępcze	109.991,03
	85219	Ośrodki Pomocy Społecznej	744.645,39

	85228	Usługi opiekuńcze	36.421,00
	85230	Pomoc w zakresie dożywiania „Posiłek w domu i szkole”	75.112,00
	85295	Pozostała działalność w tym:	
		Organizacja prac społecznie użytecznych	29.754,56
	85395	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	
	85328	Świadczenia związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy	157.800,00
	85329	Jednorazowe świadczenie pieniężne 300zł	600
855		Rodzina	
	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowne z ubezpieczenia społecznego	2.982.071,70
	85503	Karta Dużej Rodziny	1.999,00
	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych i ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłku dla opiekunów	124.280,52

Zródło: Opracowanie własne

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli wynika, że zmniejszeniu uległ łączny budżet OPS w stosunku do roku 2022 i dotyczy on wydatków ze środków budżetu państwa. W 2022 roku wydatki pokryte z dotacji zewnętrznych wynosiły **6.195.952,61 zł**, natomiast w 2023 roku jest to kwota **3.108.351,22 zł**, , co wynika ze zmiany płatnika świadczenia wychowawczego. Świadczenie od 01.06.2022 roku wypłacane jest przez ZUS .

II. REALIZACJA ZADAŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna w myśl ustawy o pomocy społecznej jest instytucją polityki społecznej państwa i udziela pomocy, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej. W Gminie Dorohusk w 2023 r. liczba mieszkańców wynosiła **6.009 osób**. Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto **170** rodzin, w tym **336 osób**. Ośrodek Pomocy Społecznej łącznie wydał **244 osobom** decyzje dotyczące przyznania pomocy. Analizując ilość osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Dorohusk, można stwierdzić, że pomocą objęto **5,6 %** ogółu ludności gminy. Notujemy tendencję spadkową liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w 2020 r. wsparciem objętych było 8,9 % ludności).

Tabela nr 3. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2020-2023

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do
------------	---	---	--	---

				ogólnej liczby mieszkańców
2020	238	558	6 231	8,90%
2021	219	459	6 183	7,40%
2022	208	428	6 125	6,90%
2023	170	336	6009	5,60%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań OPS

Najczęstszymi powodami rodzin korzystających z pomocy społecznej było: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Inne powody występują w pojedynczych przypadkach. W poniższej tabeli przedstawiono powody ubiegania się o pomoc z OPS w latach 2020-2023.

Tabela nr 4. Powody korzystania z pomocy OPS

Lp .	Powody korzystania z pomocy społecznej	2020 rodziny/osoby	2021 rodziny/osoby	2022 rodziny/osoby	2023 rodziny/osoby
1	ubóstwo	147/366	136/278	124/248	103/196
2	bezdomność	0/0	1/1	1/1	1/1
3	potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	7/41	4/25	2/14	5/29
4	bezrobocie	115/368	109/226	90/199	82/148
5	niepełnosprawność	37/69	33/52	41/75	39/66
6	długotrwała choroba	83/159	58/77	39/55	28/43
7	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	3/9	4/14	2-/4	2/6
8	przemoc w rodzinie	0/0	1/6	0/0	0/0
9	alkoholizm	16/32	11/16	10/16	8/12
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0/0	5/5	1/1	1/1
11	zdarzenie losowe	0/0	0/0	0/0	0/0

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie powyższych danych można zauważyć spadek liczby rodzin korzystających z powodu ubóstwa, co najprawdopodobniej spowodowane jest otrzymywaniem przysługującego im wsparcia w postaci świadczeń rodzinnych. Nie mniej jednak, pomimo tej pomocy, znaczna liczba rodzin ubiega się o pomoc, wskazując jednocześnie na inne powody przyznania pomocy zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z pomocy z powodu

niepełnosprawności lub długotrwałej choroby uległa niewielkiemu spadkowi. Z powodu długotrwałej choroby najczęściej korzystają osoby starsze, posiadające niskie renty lub emerytury, a także osoby z niepełnosprawnościami, które nie posiadają uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych (są to najczęściej osoby korzystające z zasiłku stałego).

Ponadto widoczny jest też spadek liczby rodzin korzystających z powodu bezrobocia. Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w sytuacji na rynku pracy uległa poprawie. Od 2019 roku następuje systematyczny spadek liczby osób bezrobotnych w gminie Dorohusk.

W ramach systemu pomocy społecznej świadczona jest praca socjalna skierowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego życia osób i rodzin. Jest to szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania poprzez wzmacnianie i zwiększanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów. Prowadzona ona była m.in. w oparciu o kontrakt socjalny, mający na celu znalezienie najlepszego rozwiązania dla trudnych sytuacji życiowych klienta. Było to również szeroko rozumiane poradnictwo rodzinne i zawodowe, pomoc w załatwianiu spraw w innych instytucjach i organizacjach, motywowanie do podjęcia terapii np. uzależnień, czy podjęcia pracy. Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń z pomocy społecznej to:

- dla osoby samotnie gospodarującej – maksymalnie **776 zł**;
- dla osoby w rodzinie – maksymalnie **600 zł**.

Tabela nr 5. Struktura wydatków OPS w 2023 roku w podziale na zadania

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
1.	Zasiłki stałe (dotacje)	37	229.159,00 zł
2.	Zasiłki okresowe (dotacje)	103	310.084,00 zł
3.	Dożywianie ogółem	98	75.112,00 zł
	• dotacje		60.089,60 zł
	• własne		15.022,40 zł
	- zasiłki celowe na zakup żywności w ramach rządowego programu „Posiłek w domu i w szkole”	16	15.000,00 zł
	• dotacje		12.000,00 zł
	• własne		3.000,00zł
	- zakup posiłków dla dzieci w szkołach:	82	60.112,00 zł
	• dotacja		46.106,00 zł
	• własne		11.526,00 zł
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe (własne), zakup odzieży, obuwia, opału, żywności, artykułów szkolnych, drobne remonty, leki, świadczenia medyczne itp.	53	40.220,00 zł
5.	Zdarzenia losowe (własne)	0	0
6.	Schronienie (własne)	3	5.971,00 zł
7.	Pobyt w domu pomocy społecznej (własne)	6	235.061,00 zł
8.	Sprawienie pogrzebu (własne)	3	11.724,00 zł
9.	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (własne)	24	36.421,00 zł

1. Zasiłki stałe

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał **zasiłek stały** oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2023 roku, z tej formy pomocy skorzystały **37** rodziny, wypłacono **388** świadczeń, na łączną kwotę **229.159,00 zł**. Środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tabela nr 6. Struktura wydatków na zasiłki stałe

Zasiłek stały	2020	2021	2022	2023
Kwota świadczeń	214.413,00 zł	210.907,16zł	227.586,00zł	229.159,00 zł
Liczba świadczeń	407	401	382	388

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki na zasiłki stałe ulegają niewielkiemu zwiększeniu w stosunku do lat ubiegłych. Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia w 2023 roku nie uległa zmianie w stosunku do roku minionego. (40 świadczeniobiorców w 2020r., 38 świadczeniobiorców 2021 r., 37 świadczeniobiorców w 2022 r.).

2. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (776 zł)

b) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. (600 zł)

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi **20 zł** miesięcznie.

Tabela nr 7. Struktura wydatków na zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy	2020	2021	2022	2023
Kwota świadczeń	398.722,00 zł	354.000,00zł	379.884,00zł	310.084,00zł
Liczba świadczeń	950	841	860	689

Źródło: Opracowanie własne.

Z powyższych danych wynika, że liczba świadczeń i wydatków na zasiłki okresowe w 2023 roku uległa zmniejszeniu. W roku 2023 zmniejszyła się liczba wypłaconych świadczeń o 171 świadczenia w porównaniu z rokiem poprzednim.

3. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W 2023 roku Ośrodek realizował rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana była dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby, bądź rodziny, których dochód nie przekracza odpowiednio **200 %** kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (**1.552,00 zł**) lub rodziny (**1,200,00 zł**). Program realizowany był zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą. Na realizację zadania ogółem wydatkowano **75.112,00 zł**, z tego dotacja stanowiła **60.089,60 zł**, zaś środki własne gminy **15.022,40 zł**. Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano **60.112,00 zł**, natomiast na zasiłki celowe na żywność wydatkowano kwotę **15.000,00 zł**. Programem zostało objętych ogółem **82** dzieci i młodzieży, zaś z zasiłku celowego skorzystało **16** osób. Cały koszt programu wyniósł **75.112,00 zł**.

4. Zasiłki celowe i specjalne celowe

Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu. W **2023** roku Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych celowych dla **53** rodzin. Ogółem wydatkowano **25.220,00 zł**.

Zasiłki celowe przyznawano m.in. na zakup opału na okres zimowy, zakup leków i odzieży, zakup żywności. Zasiłki specjalne celowe przyznano osobom i rodzinom, gdzie przekroczone zostało kryterium dochodowe, a występowała szczególna okoliczność trudnej sytuacji np. ciężka choroba lub niepełnosprawność. Z tej formy pomocy skorzystało **6** rodzin, na kwotę **6.050,00 zł**.

5. Zasiłki celowe – zdarzenia losowe

W 2023 roku nie poniesiono żadnych wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego (pożar lub inne zdarzenie losowe).

6. Schronienie

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Ze środków OPS pokrywane były koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach. Na ten cel w w 2020 r. wydatkowano kwotę – **7.986,83zł** (2 osoby bezdomne) natomiast w 2021 r. wydatkowano kwotę **456 zł** (1 osoba bezdomna), w 2022 roku gmina wydała na ten cel kwotę **476 zł** (1 osoba bezdomna), zaś w **2023** roku wydano **5.971,00 zł** (3 osoby bezdomne)

7. Pobyt w domu pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Ośrodek wydawał 1 decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w dps, W 2023 roku Gmina Dorohusk ponosiła wydatki związane z przebywaniem **6** osób w domach pomocy społecznej na terenie powiatu chełmskiego i krasnostawskiego. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł – **235.061,00 zł**.

Tabela 8. Wydatki związane z pobytym mieszkańców gminy Dorohusk w domach pomocy społecznej w latach 2020 - 2023.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2020	2021	2022	2023
Ilość mieszkańców gminy przebywających w dps	7	5	6	6
Wydatki za pobyt mieszkańców w dps	149.082,00 zł	133.183,75zł	219.152,00zł	235.061,00zł

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z tabeli nr 8 liczba mieszkańców Gminy Dorohusk przebywających w domach pomocy społecznej nie uległa zmianie a wydatki na ten cel uległy zwiększeniu .Średni miesięczny koszt dofinansowania do pobytu beneficjenta w dps w 2023 roku wyniósł 3.264,74 zł.

8. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. W 2023 roku Ośrodek pokrył koszty pochówku 3 osób. Koszty pogrzebowe wyniosły 11.724,00 zł.

9. Pomoc w formie usług opiekuńczych

Pomoc w postaci usług opiekuńczych realizowana jest w celu udzielenia pomocy osobie wymagającej pomocy i wsparcia w środowisku lokalnym. Liczbę osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych określa poniższa tabela. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy w 2023 roku uległa zmniejszeniu , pomocą objęto 24 rodziny(w tym 26 osób).

Tabela nr 9. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych

Rodzaj usług	2020	2021	2022	2023
Usługi opiekuńcze	36	35	32	24

Źródło: Opracowanie własne

Opiekunki udzielające pomocy podopiecznym zatrudnione są w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dorohusku. W gminie Dorohusk w wielu rodzinach nadal funkcjonuje przekonanie, że oddanie osoby starszej do domu pomocy społecznej jest negatywnie odbierane, szczególnie gdy dzieci otrzymały od rodziców gospodarstwo rolne. Tam nadal mieszkają rodziny wielopokoleniowe, a pomoc w postaci usług opiekuńczych udzielana jest tylko wtedy, gdy opieka osób wspólnie zamieszkujących jest niewystarczająca z powodu pracy zarobkowej.

Usługi opiekuńcze są z odpłatne, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekracza kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej i zgodnie z uchwałą Rady Gminy Dorohusk.

10. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej za osoby pobierające zasiłki stałe Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od kwoty świadczenia w okresie pobierania zasiłku. Składka zdrowotna opłacana jest w sytuacji, gdy osoba nie ma możliwości posiadania ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu np. jako członek rodziny.

Roczny koszt ubezpieczenia zdrowotnego w 2023 roku wyniósł 20.000,00 zł.

III. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ALIMENTACYJNE I WYCHOWAWCZE

1. Świadczenia rodzinne

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004r. jest kolejnym zadaniem zleconym Ośrodkowi do realizacji. Celem systemu pomocy rodzinie wprowadzonego ustawą o świadczeniach rodzinnych jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły - w tym niepełnosprawne. Podstawowym świadczeniem jest w dalszym ciągu zasiłek rodzinny wraz z dodatkami. Oprócz tego przyznawane jest świadczenie pielęgnacyjne i niezależnie od dochodu zasiłek pielęgnacyjny. W roku sprawozdawczym wydano **253** osobom decyzje przyznające świadczenia rodzinne.

Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń rodzinnych to:

- na jedną osobę w rodzinie – maksymalnie 674 zł;
- na jedną osobę w rodzinie jeśli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne – maksymalnie 764 zł

Rozszerzono pomoc dla rodzin dzięki wprowadzeniu nowego rozwiązania dla rodzin przekraczających powyższe kryteria poprzez rozliczanie zasiłków rodzinnych metodą „złotówka za złotówkę”. Od 1 stycznia 2016 roku rodzic, który nie ma uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego z ZUS i KRUS może ubiegać się o przyznanie świadczenia rodzicielskiego.

Świadczenie to przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia;
- 1) rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej;
- 2) osobie, która przysposobiła dziecko. Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000 zł miesięcznie i przysługuje 52 tygodnie od dnia porodu. Jego przyznanie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Tabela nr 10. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2023

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1000 zł miesięcznie i przysługuje 52 tygodnie od dnia porodu. Jego przyznanie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Tabela nr 10. Struktura wydatków na świadczenia rodzinne w roku 2023

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego			
1.	Zasiłek rodzinny	253	294.745,86 zł
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	3	3.000,00 zł
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1	167,80 zł
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	14	24.663,41 zł
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	15	9.461,30 zł
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	173	15.267,78 zł

7.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	52	49.632,42 zł
8.	pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	8	7.684,00 zł
9.	pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	89	35.247,17 zł
Świadczenia opiekuńcze			
10.	Zasilek pielęgnacyjny	151	370.813,12 zł
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	60	1.501.996,60 zł
12.	Specjalny zasilek opiekuńczy	3	15.500,00 zł
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka			
13.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	13	13.000,00 zł
Świadczenie rodzicielskie			
14.	Świadczenie rodzicielskie	18	92.716,50 zł
Zasilek dla opiekuna			
16.	Zasilek dla opiekuna	0	0,00 zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowne			
17.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne/specjalny zasilek opiekuńczy/zasilek dla opiekuna	48	64.282,28 zł

Źródło: Opracowanie własne

Powyzsza tabela określa strukturę wydatków na świadczenia rodzinne realizowane w OPS.

2. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000,00 zł przyznany na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. W gminie Dorohusk w 2023 roku nie wypłacono żadnych świadczeń z tego tytułu.

3. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia skierowany do rodzin, których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500 zł na dziecko.

Kwota kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia od dnia 1 października 2021 wynosi 900 zł na osobę w rodzinie.

W 2023 roku liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła **356**, a tym samym zmniejszyła się kwota wydatków na te świadczenia

i wyniosła **141.590,00 zł**. Tą formą pomocy objęto **26 rodzin**.

Tabela nr 13. Struktura wydatków na fundusz alimentacyjny

	2020	2021	2022	2023
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego	704	549	419	356
Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	274.460,00	214.290,00	167.270,00	141.590

Zródło: Opracowanie własne.

4. Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami. Na skutek podjętych działań w roku bieżącym dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę **151.095,79 zł** (mniej o **5.725,65 zł** w stosunku do roku 2021).

Szczegółowe działania podjęte przez Ośrodek Pomocy Społecznej wobec dłużników alimentacyjnych przedstawia tabela nr 14.

Tabela nr 14. Zestawienie działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2023

Rodzaj działania	Liczba działań
Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	35
Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	23
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	26
Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	0
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy	3
Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązania alimentacyjnego	0

Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnego	0
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § Kodeksu Karnego	0
Skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
Przekazanie informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	71

Zródło: Opracowanie własne

IV. POZOSTAŁE ZADANI

1. Karta Dużej Rodziny

Rządowy program Karty Dużej Rodziny prowadzony jest od czerwca 2014r. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m. in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej, transportowej, edukacyjnej czy rekreacyjnej.

Od

1 stycznia 2019 roku uprawnienie do Karty Dużej Rodziny uzyskali wszyscy rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci - bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W **2023** roku łącznie wydano **204** Kart Dużej Rodziny. Tej formy pomocy skorzystało **105** rodzin.

2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku przy współpracy z Bankiem Żywności w Lublinie (dysponent żywności) realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2023-2024 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach którego, pomocą objęto **570 osób.** (w tym **268** rodziny) . Członkowie Stowarzyszenia „ Aktywni, silniejsi, ważniejsi” z Dorohuska wraz z wolontariuszami rozdysponowali łącznie **9,5 tony** żywności. Średni przydział żywności na jedną osobę wyniósł **16 kg** żywności. Rodziny otrzymały nieodpłatnie artykuły spożywcze – wsparcie w formie paczek żywnościowych, w których skład wchodziły m.in. makaron, cukier, ryż, kasza, sery, dżemy, mleko, olej, soki, produkty w konserwach.

3. Ustalania prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych

ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni. W **2023 roku** wydano **6** decyzji w tej sprawie.

4. Wypłata dodatków mieszkaniowych

Na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych Ośrodek Pomocy Społecznej w Dorohusku wypłacał dodatki mieszkaniowe dla Spółdzielni Mieszkaniowej „Nasz Dom” w Husynnem na kwotę **10.457,12 zł**. W 2023 roku tą formą pomocy objęto **4 rodziny** (15 osób w rodzinie).

5. Wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego obywatelom Ukrainy

Na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Ośrodek Pomocy Społecznej w Dorohusku wypłacał jednorazowe świadczenie pieniężne. Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej był uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługiwała pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości **300 zł** na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Ogółem pomocą objęto **2** obywateli Ukrainy i wypłacono świadczenia na kwotę **600,00 zł**.

6. Wypłata świadczenia za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

Na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Ośrodek Pomocy Społecznej w Dorohusku wypłacał świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Prawo do tego świadczenia przysługiwało każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewnił zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Świadczenie pieniężne przyznawane było na jego wniosek, nie dłużej niż za okres 60 dni. Okres wypłaty świadczenia mógł być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Udzielona pomoc finansowa w 2023 roku wyniosła **157.800,00 zł**, w tym **5 rodziny** skorzystały z tej formy pomocy, a udzielona pomoc objęła **13** obywateli Ukrainy.

7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

- Współpraca z sektorem pozarządowym i innymi podmiotami odbywa się na zasadzie partnerstwa, wzajemnym wsparciu w działaniach
- Współpraca z PCPR w zakresie wspierania rodziny oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (udział w grupach roboczych, przygotowywanie danych na potrzeby programów realizowanych przez powiat chełmski)
- Współpraca z Policją w zakresie monitorowania miejsc pobytu osób bezdomnych z tereny gminy Dorohusk oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ośrodek kierował i opłacał pobyt w schronisku w okresie zimowym bezdomnym, którzy wyrazili chęć umieszczenia.

8. Podejmowanie działań likwidujących bariery społeczne, wspierające inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności

- Pozyskano od Caritas Polska oddział Dorohusk artykuły spożywcze (zebrane podczas zbiórki żywności) i przygotowano z nich paczki żywnościowe. Pomocą objęto **45** rodzin.

V. WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w gminie Dorohusk realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo wychowawczych rodzin z dziećmi, zgodnie z zasadą „lepiej zapobiegać niż leczyć”. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach na pewno jest konieczna i wymaga kontynuowania.

Na pierwszy plan wyłaniają się problemy związane ze wzrostem bezrobocia i ubóstwem. W celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości poniżej przedstawiono potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- 1) stałe monitorowanie bieżącej sytuacji bytowej rodzin i podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
- 2) kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;
- 3) kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodka pomocy społecznej a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją organizacjami pozarządowymi oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 4) rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań;
- 5) utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w OPS poprzez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

VI. REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR W GMINIE DOROHUSK ZA ROK 2023

Tabela Nr 15. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w 2023r.

Zadanie	Raport w realizacji zadania	Wnioski
Przeprowadzanie przez Zespół Interdyscyplinarny (ZI) zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • W 2023 roku odbyło się 1 spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego. • Zespół Interdyscyplinarny w ramach powołanych grup roboczych realizował procedurę 3 Niebieskich Kart. • W związku z wszczęciem nowych procedur zwołano 7 grup roboczych • W ciągu roku odbyło się 7 spotkań grup roboczych. Na spotkaniach dokonywano diagnozy sytuacji rodzinnej, opracowywano plan pomocy rodzinie oraz monitorowano 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie stosowania Niebieskiej Karty (OPS, Policja, GKRPA, Oświata, Zakłady Opieki Zdrowotnej) • Pracownicy wszystkich instytucji włączani są w proces niesienia pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc,

	<p>sytuację rodzin zgodnie z wcześniej ustalonym planem pomocy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakończono procedurę 3 Niebieskich Kart, w tym: 3 w przypadku ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy. • Funkcjonariusze Policji przeprowadzili 2 interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, podczas których założyli Niebieską Kartę. 	
Zapewniono schronienie i pomoc materialną ofiarom przemocy w rodzinie	Pracownicy socjalni udzielili pomocy 14 rodzinom, uwikłanym w przemoc domową, a 4 rodzinom udzielono wsparcia finansowego.	Wzrost skuteczności interwencji i jakości udzielonej pomocy.
Zapewniono wsparcie instytucjonalne ofiarom przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • W ramach procedury „Niebieskie Karty” pracownicy socjalni podejmowali działania w celu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie. Z pomocy w postaci pracy socjalnej skorzystało 13 osoby • Osoby doznające przemocy zostały objęte pomocą psychologiczną – skorzystało 4 osób 	Kontynuowano ofertę wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy
Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	<p>Osoby uwikłane w przemoc domową kierowano na terapię do ośrodków specjalistycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 osoby doświadczające przemocy skorzystały z terapii psychologicznej, • 2 osoby podejrzewane o stosowanie przemocy w rodzinie oczekuje na terapię od uzależnienia , • 2 osoby podejrzewane o stosowanie przemocy w rodzinie podjęły terapię uzależnienia. • 1 osoba podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie zostały objętych pomocą Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 	Kontynuowano ofertę edukacyjną w zakresie kierowania na terapię (w zależności od potrzeb) dla osób uwikłanych w przemoc
Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Na stronie internetowej OPS-u funkcjonuje zakładka dotycząca przemocy (umieszczono podstawowe informacje o zjawisku przemocy, dane kontaktowe do okolicznych placówek pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy.) • Powyższe informacje również umieszczone zostały na tablicy OPS-u. 	Wzrost wiedzy i świadomości osób uwikłanych w przemoc

	<ul style="list-style-type: none"> • Członkowie ZI otrzymali wykaz telefonów i adresów placówek udzielających pomocy na terenie gminy, powiatu oraz województwa. • Rozdawano ulotki informacyjne ofiarom przemocy z serii „Szacunek należy się każdemu – niezależnie od wieku” oraz ulotki z danymi teleadresowymi, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie. 	
Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>Udział członków zespołu w szkoleniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udział wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz dzielnicowych z Komisariatu Policji w Dorohusku w szkoleniu dotyczącym procedury „Niebieskie Karty” oraz przeciwdziałania przemocy • Przekazanie członkom Zespołu Interdyscyplinarnego materiałów edukacyjnych dotyczących przemocy 	Wzrost wiedzy służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne

W gminie Dorohusk pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc jest realizowana przez Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego grupy robocze, które podejmują działania w indywidualnych sprawach. Na lata 2022-2030 został opracowany Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Dorohusk, którego założeniem jest prowadzenie działalności profilaktycznej oraz pomoc konkretnym osobom i rodzinom. Dane w tabeli określają skalę zjawiska w ostatnich czterech lat.

Tabela nr 16. Procedura Niebieskie Karty

Rok	Liczba założonych Niebieskich Kart	Łączna liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty	Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty	Liczba spotkań grup roboczych	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego
2020	31	50	34	7	1
2021	14	29	21	11	1
2022	7	14	13	8	1
2023	2	3	3	7	1

Źródło: Opracowanie własne

Liczba prowadzonych spraw Niebieskie Karty w rodzinach dotkniętych przemocą na przestrzeni lat 2020 - 2023 roku ma tendencje spadkową.. Praca w rodzinach z problemem przemocy polega przede wszystkim na pomocy osobie doświadczającej przemocy i jej dzieciom (finansowej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, wsparcie emocjonalne). Osobom podejrzanym o stosowanie przemocy zazwyczaj proponuje się korzystanie zajęć korekcyjno-edukacyjnych lub terapii uzależnienia, jednak zainteresowanie z ich strony w tej kwestii jest znikome. Nadal

w świadomości społecznej, a często także w rzeczywistości, to osoba doświadczająca przemocy musi uciekać z domu i organizować życie na nowo wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości .

VII. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY DOROHUSK ZA 2023 ROK

Tabela nr 17. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

ZAŁOŻENIA STRATEGII	PODEJMOWANE DZIAŁANIA	WNIOSKI
<p>Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększeniu ich szans oraz aktywności na otwartym rynku pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy i usług poradnictwa zawodowego oraz szkoleń. - Praca z klientami długotrwale bezrobotnymi metodą kontraktu socjalnego. 	<p>Zwiększanie aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych z Gminy Dorohusk</p>
<p>Wspieranie osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji oraz funkcjonowaniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizowano bazy danych osób niepełnosprawnych. - Współpraca ze stowarzyszeniem „Aktywni, silniejsi,ważniejsi”. Ośrodek czynnie działał na rzecz zaktywizowania osób starszych i niepełnosprawnych. - Współpraca z organizacjami pozarządowymi, placówkami służby zdrowia i innymi instytucjami w celu poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych. - Tworzono i umacniano istniejące formy oparcia i pomocy w środowisku domowym poprzez organizowanie usług opiekuńczych. - Współpraca z PCPR w zakresie działań zwiększających aktywność zawodową osób niepełnosprawnych. - Realizacja świadczeń w celu zapewnienia niepełnosprawnym pomocy finansowej (zasilki pielęgnacyjne, zasilki stałe i celowe) - Pomoc w uzyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego, medycznego i dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych. - Informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach. - Dostosowanie portalu OPS Dorohusk dla osób słabowidzących. - Obsługa Samorządowej 	<p>Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych</p>

	Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI).	
Skuteczne wspieranie rodzin niezaradnych ekonomicznie oraz przezywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, mająca na celu wsparcie rodzin poprzez pokrywanie wydatków na utrzymanie dziecka. - Realizacja świadczeń wychowawczych (programu 500+) - Udzielanie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (psychologiczne, prawne, socjalne) służące zminimalizowaniu problemów rodziny. - Doskonalono metody i techniki pracy socjalnej z rodziną (indywidualne plany pomocy, kontrakt socjalny itp). - Pracownicy Ośrodka podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w specjalistycznych szkoleniach z zakresu doskonalenia metod pracy socjalnej z rodziną. - Współpracowano z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny. - Współpraca pracowników Ośrodka z kuratorami, sędziami, pedagogami, psychologami szkolnymi w rozwiązywaniu konkretnych spraw rodzinnych. - Wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin. - Realizacja programu dot. przemocy w rodzinie. - Realizacja programu dot. Wsparcia rodziny. - Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, - Realizacja Karty Dużej Rodziny. - Realizacja programu „Dobry start” - Realizacja Programu Operacyjnego – Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020. 	Wzmacnianie rodzin w trudnej sytuacji materialnej
Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom. Stworzenie systemu przeciwdziałania uzależnieniom dla osób zagrożonych	<ul style="list-style-type: none"> - Udostępniano pomoc terapeutyczną osobom uzależnionym od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin poprzez pomoc psychologiczną oraz prawną. - Podejmowano działania profilaktyczno-edukacyjne na rzecz używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych 	Zwiększenie wsparcia terapeutycznego osobom uzależnionym i ich rodzinom

	<p>przez dzieci, młodzież i dorosłych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monitorowano sieci punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim. - Podjęto działania mające na celu wyrównanie szans edukacyjno-rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez wsparcie edukacyjne oraz dofinansowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych. - Prowadzono działania edukacyjno-informacyjne dla dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych w formie spotkań i pogadank z przedstawicielami służb prewencyjnych oraz zdrowia. <p>Promowanie zdrowego stylu życia</p>	
<p>Działania zmierzające do wzrostu poczucia bezpieczeństwa oraz minimalizowania występowania zjawiska przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Podjęto działania mające na celu rozszerzenie systemu monitorowania obiektów i przestrzeni publicznej o szczególnie wysokim stopniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego i zakłócenia porządku publicznego. - Realizowano działania edukacyjne, profilaktyczne i prewencyjne ograniczające występowanie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego. - Realizowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz prowadzono jego stałą aktualizację. - Podjęto działania zapobiegawcze i powstrzymujące zjawiska przemocy domowej przy pomocy współpracy międzyinstytucjonalnej - Minimalizowano potencjalne przyczyny występowania przemocy w rodzinie poprzez zaspokojenie jej podstawowych potrzeb (udzielano pomocy finansowej, rzeczowej, świadczeń rodzinnych, świadczeń prac socjalnych) - Realizowano działania edukacyjne, profilaktyczne, i prewencyjne zmierzające do ograniczenia występowania zjawiska przemocy domowej. 	<p>Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa ofiarom przemocy oraz minimalizacja zjawiska przemocy domowej</p>

--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dorohusk na lata 2018-2024, która została przyjęta do realizacji Uchwałą nr IV/24/2018 Rady Gminy Dorohusk z dnia 28 grudnia 2018r.

Opracowała:
Sobczuk Lilla
Kierownik OPS